

Ekspertyza prawna

w przedmiocie dostępu samorządu doktorantów do bazy kontaktowej doktorantów

I. Przedmiot

Przedmiotem ekspertyzy jest analiza prawna dostępu samorządu doktorantów do bazy kontaktowej doktorantów w świetle przepisów o ochronie danych osobowych.

II. Podstawa prawna

1. Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, wersja skonsolidowana (Dz. Urz. UE C 202 z 2016 r., s. 47 – dalej jako: TFUE).
2. Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych) (Dz. U. UE. L. z 2016 r. Nr 119, str. 1 z późn. zm. – dalej jako: RODO).
3. Ustawa z dnia 20 lipca 2018 r. - Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1571 – dalej jako: PSWiN).

III. Analiza prawna

Podstawy działania samorządu doktorantów zostały uregulowane w przepisach PSWiN. Zgodnie z art. 215 ust. 1 PSWiN, doktoranci w podmiocie prowadzącym szkołę doktorską tworzą samorząd doktorantów. W ust. 2 powołanego przepisu następuje odesłanie do odpowiednich przepisów regulujących funkcjonowania samorządu studenckiego (art. 106 i art. 110 ust. 2-9 PSWiN). Istotne w kontekście rozpoznawanego zagadnienia są odpowiednio stosowane art. 110 ust. 2 i 3 PSWiN. Zgodnie z ich treścią, samorząd studencki (doktorantów) działa przez swoje organy, w tym przewodniczącego; organ uchwałodawczy. Samorząd studencki jest wyłącznym reprezentantem ogółu studentów uczelni. Zatem **wyłącznym reprezentantem doktorantów w podmiocie prowadzącym szkołę doktorską jest samorząd doktorantów.**

Jak zauważa Ł. Kierznowski w odniesieniu do samorządu studenckiego na gruncie art. 110 PSWiN, *tylko samorząd – działający przez swe organy – korzysta z rozumianej formalnie legitymacji do tego, aby jego głos był traktowany jako głos ogółu studentów danej uczelni. Warto wskazać, że ustawa nie zawęży tej reprezentacji wyłącznie do granic uczelni – samorząd powinien zatem być traktowany jako głos ogółu studentów danej uczelni także w stosunkach z podmiotami zewnętrznymi* (Ł. Kierznowski

(w:) A. Jakubowski (red.), *Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce. Komentarz*, Warszawa 2023, art. 110, Nb 39, Legalis). Pogląd ten można bezpośrednio przełożyć także na funkcjonowanie samorządu doktorantów.

Trzeba również podkreślić, że obowiązkiem podmiotu prowadzącego szkołę doktorską jest zapewnienie warunków niezbędnych do funkcjonowania samorządu doktorantów, w tym infrastruktury i środków finansowych, którymi samorząd doktorantów dysponuje w ramach swojej działalności (art. 110 ust. 9 w zw. z art. 215 ust. 2 PSWiN). Obowiązek ten podkreśliły również: Rada Główna Nauki i Szkolnictwa Wyższego ([Stanowisko nr 7/2023 Rady Głównej Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 9 lutego 2023 r. w sprawie wspierania funkcjonowania samorządu doktorantów przez podmioty prowadzące szkoły doktorskie](#)) oraz Konferencja Rektorów Akademickich Szkół Polskich (dokument Nr 34/VIII Konferencji Rektorów Akademickich Szkół Polskich z 8.3.2023 r., [https://krasp.org.pl/files/public/resources/upload/Inne dokumenty KRASP/Dok Nr 34 VIII.pdf](https://krasp.org.pl/files/public/resources/upload/Inne_dokumenty_KRASP/Dok_Nr_34_VIII.pdf)). Do wspomnianych warunków można zaliczyć także wsparcie organizacyjne i techniczne w komunikacji z reprezentowanymi przez samorząd doktorantami. *A contrario*, odmowa udzielania takiego wsparcia może być postrzegana jako niedochowanie obowiązku wynikającego z art. 110 ust. 9 w zw. z art. 215 ust. 2 PSWiN.

Jednakże kluczowym zagadnieniem analizowanym w niniejszej opinii jest ocena legalności dostępu przez samorząd doktorantów do bazy kontaktów, w szczególności adresów e-mail doktorantów kształcących się w danym podmiocie prowadzącym szkołę doktorską.

Zasadnicze przepisy dotyczące ochrony danych osobowych znajdują się w postanowieniach RODO. Postanowienia RODO są bezpośrednio stosowane we wszystkich Państwach Członkowskich, w tym Rzeczypospolitej Polskiej (art. 288 TFUE).

W szczególności trzeba stwierdzić, że adresy e-mail mogą stanowić dane osobowe w rozumieniu przepisów RODO. Przez „dane osobowe” rozumie się wszelkie informacje o zidentyfikowanej lub możliwej do zidentyfikowania osobie fizycznej („osobie, której dane dotyczą”); możliwa do zidentyfikowania osoba fizyczna to osoba, którą można bezpośrednio lub pośrednio zidentyfikować, w szczególności na podstawie identyfikatora takiego jak imię i nazwisko, numer identyfikacyjny, dane o lokalizacji, identyfikator internetowy lub jeden bądź kilka szczególnych czynników określających fizyczną, fizjologiczną, genetyczną, psychiczną, ekonomiczną, kulturową lub społeczną tożsamość osoby fizycznej (art. 4 pkt 1 RODO).

Podmiot prowadzący szkołę doktorską w świetle postanowień RODO jest za administratorem danych, którym może być osoba fizyczna lub osoba prawna, organ publiczny, jednostka lub inny podmiot, który samodzielnie lub wspólnie z innymi ustala

cele i sposoby przetwarzania danych osobowych; jeżeli cele i sposoby takiego przetwarzania są określone w prawie Unii lub w prawie państwa członkowskiego, to również w prawie Unii lub w prawie państwa członkowskiego może zostać wyznaczony administrator lub mogą zostać określone konkretne kryteria jego wyznaczania (art. 4 pkt 7 RODO). Podkreślenia wymaga, że w świetle przepisów RODO administratorem danych może być także osoba fizyczna, a więc np. przewodniczący samorządu doktorantów.

W związku z powyższym, za prawnie dopuszczalne należy uznać przekazanie samorządowi doktorantów danych kontaktowych – listy mailingowej do doktorantów kształcących się w danym podmiocie prowadzącym szkołę doktorską. Podstawą tego przekazania może stać się **upoważnienie bądź – bardziej sformalizowana forma – umowa powierzenia przetwarzania danych osobowych zawierana np. z przewodniczącym samorządu.**

Podstawą do udzielenia upoważnienia jest art. 6 ust. 1 lit. f RODO, zgodnie z którym przetwarzanie jest zgodne z prawem wyłącznie w przypadkach, gdy – i w takim zakresie, w jakim – spełniony jest co najmniej jeden z poniższych warunków przetwarzanie jest niezbędne do celów wynikających z prawnie uzasadnionych interesów realizowanych przez administratora lub przez stronę trzecią, z wyjątkiem sytuacji, w których nadrzędny charakter wobec tych interesów mają interesy lub podstawowe prawa i wolności osoby, której dane dotyczą, wymagające ochrony danych osobowych, w szczególności gdy osoba, której dane dotyczą, jest dzieckiem.

Prawnym uzasadnionym interesem realizowanym przez administratora jest zapewnienie – stosownie do dyspozycji art. 110 ust. 9 w zw. z art. 215 ust. 2 PSWiN – samorządowi doktorantów możliwości realizacji ustawowych obowiązków i prawidłowego funkcjonowania.

Alternatywną formą jest zawarcie umowy powierzenia przetwarzania danych osobowych na podstawie art. 28 RODO. W tym zakresie należy jednak pamiętać o odpowiednich środkach zapewniających należytą ochronę danych osobowych.

IV. Wnioski

1. Obowiązkiem podmiotu prowadzącego szkołę doktorską jest zapewnienie warunków niezbędnych do funkcjonowania samorządu doktorantów, w tym infrastruktury i środków finansowych, którymi samorząd doktorantów dysponuje w ramach swojej działalności (art. 110 ust. 9 w zw. z art. 215 ust. 2 PSWiN).

2. Podstawą przekazania danych osobowych doktorantów kształcących się w szkole doktorskiej samorządowi doktorantów może stać się upoważnienie bądź – bardziej sformalizowana forma – umowa powierzenia przetwarzania danych osobowych.

Niniejsza opinia posiada walor doradczo-informacyjny, nie ma natomiast charakteru wiążącej wykładni prawa.

Stan prawny: 20 listopada 2024 r.

/-/

*r.pr. Barbara Pietrzyk-Tobiasz
zastępca Rzecznika Praw Doktoranta
Krajowej Reprezentacji Doktorantów*